VEILIGHEIDSREGIO
MIDDEN- EN WEST-BRABANT

BRANDWEER
Midden en West Brabant

College van burgemeesters en wethouders

Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant
Strategie & Ontwikkeling
Postbus 3208
5003 DE Tilburg

Datum	20.07.2023	Behandeld door	Bram Kools
Onze referentie	U.036122	Doorkiesnummer	
Uw referentie		E-mail	bram.Kools@vrmwb.nl
Uw brief van		Onderwerp	Wijziging gemeenschappelijke regeling

Geacht college,

Op 1 juli 2022 is de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden. De wijzigingen zijn bedoeld om de democratische legitimiteit van de gemeenschappelijke regelingen en de kaderstellende rol van deelnemers aan de regelingen bij taken die worden uitgevoerd te versterken. Via de vernieuwde wet tracht men dit te bereiken door:

a. het versterken van de positie van de gemeenteraden bij besluitvorming;
b. het invoeren/verduidelijken van controle-instrumenten en;
c. het verbeteren van de positie van gemeenteraden met betrekking tot het functioneren van de regeling.

Als gevolg van de wijzigingen van de Wgr zal de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (GR VRWMB) op een aantal punten moeten worden aangepast. De nieuwe gemeenschappelijke regeling dient uiterlijk 1 juli 2024 in werking te treden.

Procedure voor wijziging gemeenschappelijke regeling
De GR VRMWB is een collegeregeling. De vernieuwde Wgr heeft onder meer geleid tot een aanpassing van de procedure waarmee een gemeenschappelijke collegeregeling of een wijziging daarvan tot stand komt. Voorafgaande aan het treffen van een (gewijzigde) regeling door het college (met toestemming van de gemeenteraad) dient uw college het ontwerp van een nieuwe of gewijzigde regeling aan de raad toe te sturen. De raden kunnen dan desgewenst binnen acht weken na ontvangst van het ontwerp hun zienswijze over het ontwerp van de regeling naar voren brengen. Daarna kan uw college een standpunt innemen over de zienswijze van de raad en maakt u dat kenbaar bij het Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regeling.

Bijgaand treft u het ontwerp van de gewijzigde GR VRMWB aan.

Wij verzoeken u de bijgaande 'Ontwerp-regeling GR VRMWB' voor zienswijze aan uw gemeenteraad voor leggen en de reactie van uw college op deze zienswijze aan het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB) bekend te maken.

Wij ontvangen graag zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 29 december 2023 uw reactie.

Inhoudelijke wijzigingen gemeenschappelijke regeling
In aanloop naar het opstellen van de ontwerp-regeling is er op regionaal niveau in verschillende samenstellingen en vanuit verschillende gezichtspunten overleg gevoerd over de wijziging van de Wgr en de gemeenschappelijke regelingen. De wijzigingen die in de 'Ontwerp-regeling GR MWB' zijn doorgevoerd zijn conform het 'Kader wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen' en de 'Spelregels financiën GR'en MWB' die zijn opgesteld om meer uniformiteit te verkrijgen tussen de gemeenschappelijke regelingen.

De VRMWB voldoet grotendeels aan de 'Nota Verbonden Partijen' (NVP) voor de regio West-Brabant, maar in de ontwerp-regeling worden niet alle adviezen van de NVP inzake aanpassing van de gemeenschappelijke regeling doorgevoerd. Het niet opvolgen van adviezen wordt hieronder in het betreffende item aangegeven en toegelicht.

De vernieuwde Wgr vraagt om aanpassing van de GR VRMWB waarbij een bewuste keuze, om al dan niet nieuwe instrumenten in te voegen in de regeling, moet worden gemaakt. Onderstaand vindt u de in de ontwerp-regeling verwerkte voorstellen van het Algemeen Bestuur. Ieder voorstel is voorzien van een korte inleiding en een overweging en toelichting bij verschil met de NVP:

1. ***Zienswijzen (artikel 10, lid 5 en 6 Wgr):***
   In de regeling moet een bepaling worden opgenomen over besluiten waarover de raden voorafgaand een zienswijze naar voren kunnen brengen. Je mag er ook voor kiezen om geen toepassing hieraan te geven, maar dat moet wel in de regeling vermeld worden.

   De veiligheidsregio is een verplichte regeling en kent slechts uitvoerende taken op het gebied van brandweerzorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing. Voor de meest essentiële documenten bestaat reeds een wettelijke procedure. Er is geen aanleiding om gebruik te maken van de extra zienswijzemogelijkheid boven op de procedures die reeds gelden in het kader van de Wgr en Wvr (ontwerpbegroting, risicoprofiel, beleidsplan, dekkings- en spreidingsplan, oefenbeleidsplan, deelname aan stichtingen, liquidatie).

   In de NVP wordt geadviseerd om besluiten met een aanzienlijk financieel belang (inclusief resultaatbestemmingen voor zover het toevoegingen aan reserves betreft), politiek gevoelige besluiten en meerjarenbeleidsplannen en tussentijdse wijzigingen hiervan op te nemen als besluit waarop een zienswijze moet worden gevraagd .
   Voor begroting(swijzigingen) bestaat al een wettelijke zienswijzeprocedure. Het is niet duidelijk wanneer er verder nog sprake is van besluiten met een aanzienlijk financieel belang en wie dit dan bepaalt. De werkgroep financiële regels heeft ook negatief geadviseerd op de zienswijzeprocedure voor resultaatsbestemmingen. Resultaatsbestemmingen kunnen bij de veiligheidsregio bovendien ook betrekking hebben op de Brede doeluitkering rampenbestrijding (Bdur) die door de rijksoverheid wordt toegekend en waar de raden geen zeggenschap over hebben.

   Ook ten aanzien van politiek gevoelige besluiten is niet duidelijk te maken wat politiek gevoelige besluiten zijn en wie dit bepaalt. In analogie naar de rechtspraak ten aanzien van opdragen van bevoegdheden kan ook gesteld worden dat dit juridisch geen stand kan houden.

   De veiligheidsregio kent op grond van de Wet veiligheidsregio's een beleidsplan waarvoor, in samenhang met het regionale risicoprofiel, al een procedure voor betrokkenheid van de raad voorafgaande aan definitieve besluitvorming geldt.

   Ontwerp-regeling
   In de ontwerp-regeling zijn geen extra besluiten voor een zienswijze opgenomen. In de ontwerp-regeling wordt vermeld dat geen toepassing wordt gegeven aan deze mogelijkheid.

2. ***Actuele informatieplicht (artikel 17, lid 2 en 3 Wgr):***
In de regeling moet een bepaling worden opgenomen over de wijze waarop de raden de inlichtingen krijgen die zij nodig hebben.

Bepaling inzake actuele informatieplicht staat reeds in de regeling. Toegevoegd moet worden op welke wijze dat vorm wordt gegeven. Hierbij wordt aangesloten bij de hedendaagse praktijk. De veiligheidsregio zet reeds diverse middelen in om de gemeenten te betrekken en te informeren. Informatie wordt zowel schriftelijk door toezending of uitreiking als mondeling tijdens bijeenkomsten aan raden en andere betrokkenen van de gemeenten verstrekt. Bijeenkomsten vinden plaats op initiatief van de veiligheidsregio, maar ook op verzoek van gemeenten.

In de NVP wordt geadviseerd afspraken te maken welke inlichtingen nodig zijn en dat in de gemeenschappelijke regeling zelf op te nemen. De veiligheidsregio is voorstander van het maken van afspraken, maar willen deze niet in de gemeenschappelijke regeling zelf vastleggen, omdat dit moeilijk aan te passen is als daaraan behoefte ontstaat. Het aanpassen van een GR is een tijdrovend proces. Afspraken kunnen elders worden vastgelegd en in overleg naar behoeften worden aangepast, bijvoorbeeld via de NVP.

Ontwerp-regeling
In de ontwerp-regeling is een bepaling opgenomen inhoudende dat de inlichtingen die de raden nodig hebben voor de uitoefening van hun taken vanuit de veiligheidsregio worden verstrekt door het schriftelijke toezenden van documenten en mondelinge toelichtingen tijdens bijeenkomsten georganiseerd voor raadsleden, zowel op initiatief van de veiligheidsregio als op verzoek van één of meer gemeenten.

3. ***Burgerparticipatie (artikel 10, lid 7 en 8 Wgr):***
In de regeling moet een bepaling worden opgenomen over de wijze waarop ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid betrokken worden. Je mag er ook voor kiezen om geen toepassing hieraan te geven, maar dat moet wel in de regeling vermeld worden.

De veiligheidsregio is een verplichte regeling en kent slechts uitvoerende taken op het gebied van brandweerzorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing. Burgerparticipatie heeft dan ook niet of nauwelijks toegevoegde waarde.

In de NVP wordt aangegeven dat bij taken die gericht zijn op uitvoering van door de gemeenten vastgesteld beleid, participatie via de gemeenten kan verlopen. Omdat de veiligheidsregio vanuit de wet alleen uitvoerende taken heeft, ligt het voor de hand dat, ook in dat geval, inspraak zoveel mogelijk via het orgaan met de meeste democratische legitimiteit loopt. Burgers kunnen in dit geval inspreken bij de gemeente over het algemeen veiligheidsbeleid.

Ontwerp-regeling
In de ontwerp-regeling is geen verplichting voor burgerparticipatie opgenomen. In de ontwerp-regeling wordt vermeld dat geen toepassing wordt gegeven aan deze mogelijkheid.

4. ***Evaluatie van de regeling (artikel 11a Wgr):***
In de regeling moet een bepaling worden opgenomen over de evaluatie van de regeling. Je mag er ook voor kiezen om geen toepassing hieraan te geven, maar dat moet wel in de regeling vermeld worden.

De GR VRMWB kent voornamelijk artikelen die wettelijk verplicht zijn. De taken van de veiligheidsregio zijn wettelijk verankerd. Evaluatie van de regeling sec heeft daarom een zeer beperkt bereik. Omdat er binnen de gemeenten desondanks behoefte kan ontstaan aan evaluatie van de werkwijzen en het functioneren van de veiligheidsregio richting gemeenten is de mogelijkheid geboden een evaluatie uit te voeren indien meerdere gemeenten, die gezamenlijk tenminste de helft van het aantal inwoners vertegenwoordigen daarom verzoeken.

In de NVP wordt geadviseerd om eenmaal per raadsperiode (dus iedere vier jaar) een evaluatie uit te voeren. Indien er behoefte bestaat aan een evaluatie dan moet dit mogelijk zijn. Ook als het vaker gewenst is dan iedere vier jaar. In de ontwerp-regeling is daarom de mogelijkheid opgenomen, dat een evaluatie wordt uitgevoerd, en niet alleen over de regeling, maar indien gewenst ook over de werkwijzen, indien meerdere gemeenten daar behoefte aan hebben.

Ontwerp-regeling
In de ontwerp-regeling is opgenomen dat een evaluatie zal plaatsvinden ten aanzien van de werkwijzen en het functioneren van de veiligheidsregio ten opzichte van de gemeenten indien meerdere gemeenten, die gezamenlijk tenminste de helft van het aantal inwoners vertegenwoordigen daar gezamenlijk en schriftelijk om verzoeken.

5. ***Uittredingsvoorwaarden (artikel 9, lid 1 Wgr):***
De artikelen met betrekking tot uittreding moeten worden aangevuld met de voorwaarden waaronder kan worden uitgetreden en de gevolgen daarvan voor het vermogen van de rechtspersoon.

Onze GR betreft een verplichte GR en wijkt daarmee qua wel/niet opnemen van uittredingsvoorwaarden af van een "vrijwillige en willekeurige" andere GR. In onze situatie kan alleen maar sprake van uittreding of toetreding zijn indien gemeentelijke (herindelings-)grenzen wijzigen of als de schaalgrootte/gebiedsgrootte van de veiligheidsregio verandert.

Bij ons en andere VR'en is sprake een zogenaamde kostenverdeelsystematiek, die ook bestuurlijk is vastgesteld. Bij toe- en of uittreding van deelnemende gemeenten worden de verdeelsleutels voor alle actieve deelnemers aangepast. Bij uittreding wordt altijd "afgerekend" op basis van de afgesproken verdeelsleutels. Bij een wijziging van deelnemers is er dus sprake van een automatische herverdeling van de verdeelsleutels en daarmee in de hoogte van de bijdragen van de diverse gemeenten.

In geval van overname of afstoting van investeringen/activa (denk aan brandweerwagens) worden maatwerkafspraken gemaakt bij de toe- of uittreding van deelnemers. Specifieke afspraken voor de bijdrage van deelnemers op basis van de kostenverdeelsleutel hoeven dus niet in de uittredingsvoorwaarden te worden opgenomen.

Ontwerpregeling
In de ontwerp-regeling is de volgende tekst opgenomen:
Bij uittreding van deelnemers wordt de bijdrage van de deelnemers automatisch "afgerekend" op basis van de afgesproken kostenverdeelsleutels. In geval van overname of afstoting van investeringen/activa (voorbeeld brandweerwagens) worden maatwerkafspraken gemaakt.

6. ***P&C-cyclus (artikel 34, 34b en 35 Wgr):***
De termijnen voor de begrotingscyclus zijn veranderd en moeten aangepast worden.

De bestaande zienswijzeprocedure voor de ontwerpbegroting wordt verruimd van 8 naar 12 weken en de uiterste datum van toezending van de begroting aan Gedeputeerde Staten verschuift van 1 augustus naar 15 september. Na ontvangst van de zienswijzen moet het dagelijks bestuur voorafgaand aan de vaststelling van de begroting schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijzealsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.

Om het begrotingsproces nog voor de zomervakantie te kunnen afronden dient het toezenden van de ontwerpbegroting naar voren te worden gehaald. 1 april in plaats van 15 april. Dit is een uitdrukkelijke wens van de gemeenten in onze regio. De zienwijze loopt dan tot uiterlijk 1 juli, waarna de begroting, zoals gebruikelijk in de eerste of tweede week van juli kan worden vastgesteld.

Ontwerpregeling
De financiële artikelen in de ontwerp- regeling zijn aangepast conform de wijzigingen in de Wgr. De ontwerpbegroting wordt overeenkomstig de regionale afspraken steeds rond 1 april aangeboden aan de deelnemers, zodat een gezamenlijke behandeling in de raden van juni kan plaatsvinden.

7. **Overige wijzigingen**
Bovenstaande voorstellen zijn reeds verwerkt in de bijgaande ontwerp-regeling. Naast de wijzigingen op grond van de vernieuwde Wgr zijn er nog een aantal andere zaken meegenomen. Het betreft met name redactionele aanpassingen ter verbetering of ingegeven door andere wetswijzigingen.

De enige andere inhoudelijke wijziging betreft artikel 27, lid 10 met betrekking tot het vragen van zienswijzen voor begrotingswijzigingen. Vrijwel alle begrotingswijzigingen moeten worden voorgelegd voor zienswijzen. Bijvoorbeeld bij indexatie van het rijk, subsidie, onttrekking aan een reserve enz. Gebleken is dat er bij de gemeenten geen behoefte is aan alle begrotingswijzigingen die momenteel voor zienswijze worden aangeboden. Er is daarom een wijziging in de tekst aangebracht om het aantal zienswijzetrajecten op technische begrotingswijzigingen te verlagen. In de nieuwe situatie worden alle begrotingswijzigingen aangeboden aan het Algemeen Bestuur, maar alleen begrotingswijzigingen die nieuw beleid en/of een aanpassing van de gemeentelijke bijdragen behelzen, worden voor zienswijzen aangeboden aan de 24 gemeenteraden. In het overleg met Ambtenaren Openbare orde en Veiligheid (AOV-ers) / bestuursadviseures van de gemeenten is overigens gevraagd om alleen een zienswijzeprocedure te volgen bij een wijziging van de gemeentelijke bijdrage bij overschrijding met een nader vast te stellen grensbedrag/percentage (bv 1% v.d. gemeentelijke bijdrage). Indien colleges en gemeenteraden hiermee in kunnen stemmen horen wij dit graag ook terug in het kader van de zienswijzeprocedure.

Gemeenschappelijke adviescommissie (artikel 24a Wgr):
Naast de aanpassingen in de GR moet besloten worden of er een gemeenschappelijk adviescommissie van raadsleden zal worden ingesteld die het Algemeen Bestuur van advies kan voorzien. Dit hoeft niet in de GR te worden opgenomen, maar kan geregeld worden via een apart instellingsbesluit van het Algemeen Bestuur.

Een gemeenschappelijke adviescommissie wordt pas ingesteld na een voorstel van de 24 raden gezamenlijk. In het bestuurlijk overleg, dat binnen de regio heeft plaatsgevonden naar aanleiding van de wetswijziging is wel afgesproken dat iedere GR zelf een gemotiveerd voorstel moet doen over de vraag of een gemeenschappelijke adviescommissie gewenst is.

De veiligheidsregio is op grond van de Wet veiligheidsregio's belast met duidelijk omschreven taken. Het betreft hier vooral uitvoerende taken in het belang van de fysieke veiligheid. Een adviescommissie van raadsleden draagt weinig extra's bij aan een verdere inhoudelijke betrokkenheid van de raadsleden. De raden hebben voldoende mogelijkheden om te sturen door inbreng bij de kadernota, het zienswijzerecht op de ontwerpbegroting en de wettelijke procedures voor vaststelling van het risicoprofiel en het beleidsplan (inclusief beschrijving van de beoogde operationele prestaties in kader van rampenbestrijding en crisisbeheersing, een beschrijving van de informatievoorziening, een oefenbeleidsplan, een beschrijving van de niet-wettelijke adviesfunctie en de opkomsttijden brandweer inclusief posten en voorzieningen (ook wel dekkingsplan genoemd|).

Het Algemeen Bestuur van de VRMWB ziet geen aanleiding om een gemeenschappelijke adviescommissie voor de veiligheidsregio in te stellen.

Vervolgprocedure
Nadat uw college zijn reactie op de zienswijze van de raad aan het Dagelijks Bestuur van de VRMWB bekend heeft gemaakt, zal het Dagelijks Bestuur een afweging maken welke reacties in een definitief voorstel voor het Algemeen Bestuur worden verwerkt. De aangepaste gemeenschappelijke regeling wordt voorgelegd aan uw college met het verzoek om deze (nadat toestemming is gevraagd van de gemeenteraad) te treffen. Wij zullen u te zijner tijd nog uitgebreid informeren over de nog te volgen procedure.

Met vriendelijke groet,

Namens het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant,

De voorzitter,

Th.L.N.Weterings

de secretaris,

A.C. Trijselaar

Bijlagen:

Ontwerp-regeling GR MWB met korte toelichting wijzigingen